KUNTALIITTO | Kommun-förbundet

Valtiovarainvaliokunta perjantai 05.04.2024 klo 11.30 / O 17/2024 vp / Asiantuntijapyyntö

Liitemateriaali

Vuoden 2022 sote-kasvu ylittyi vain vuosina 2001 ja 2008

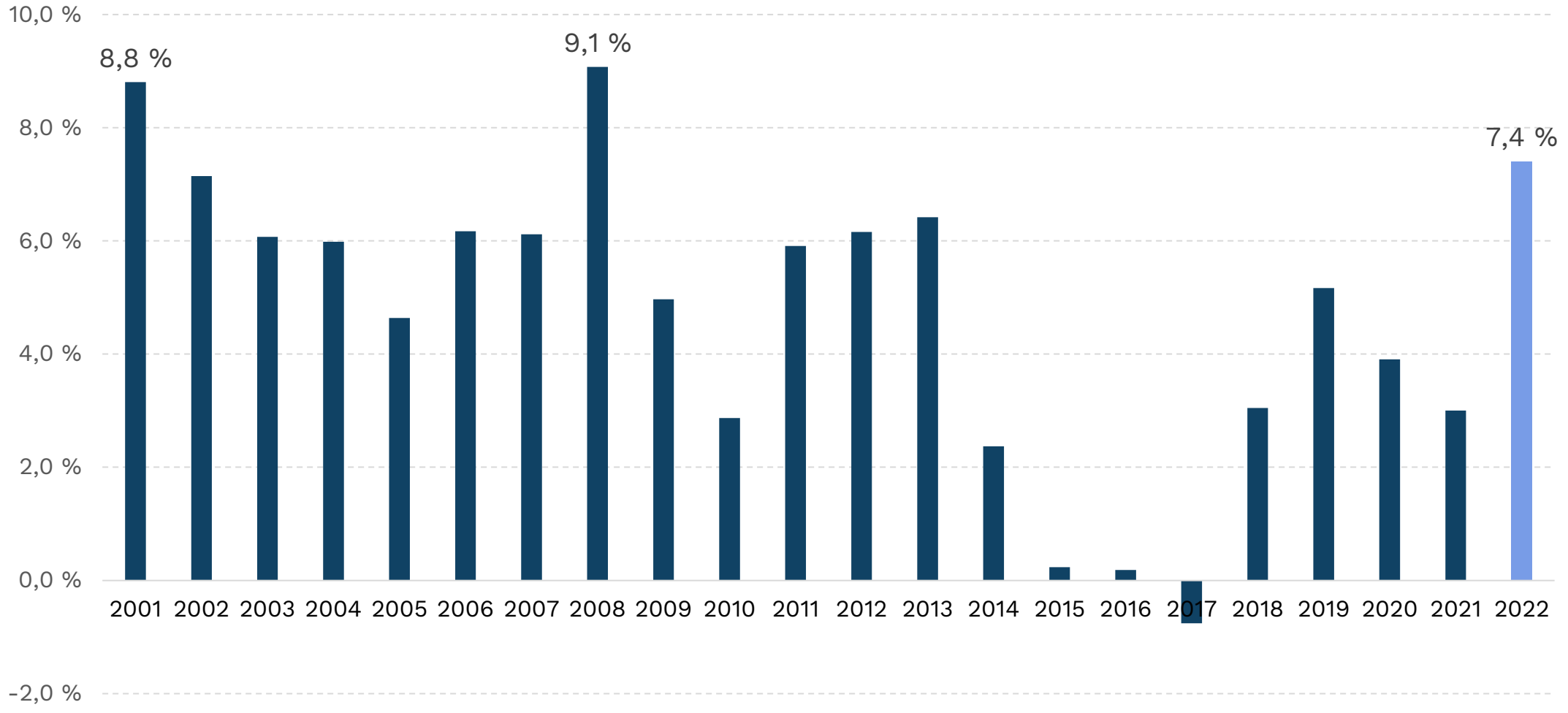

KUNTALIITTO Kommun-förbundet

Sote ja pelastustoimen nettokäyttökulut, muutosprosentti. Lähde: Tilastokeskus, Valtiokonttori

Viime vuosien sote-kulukasvu kasvatti siirrettävää rahoitusta

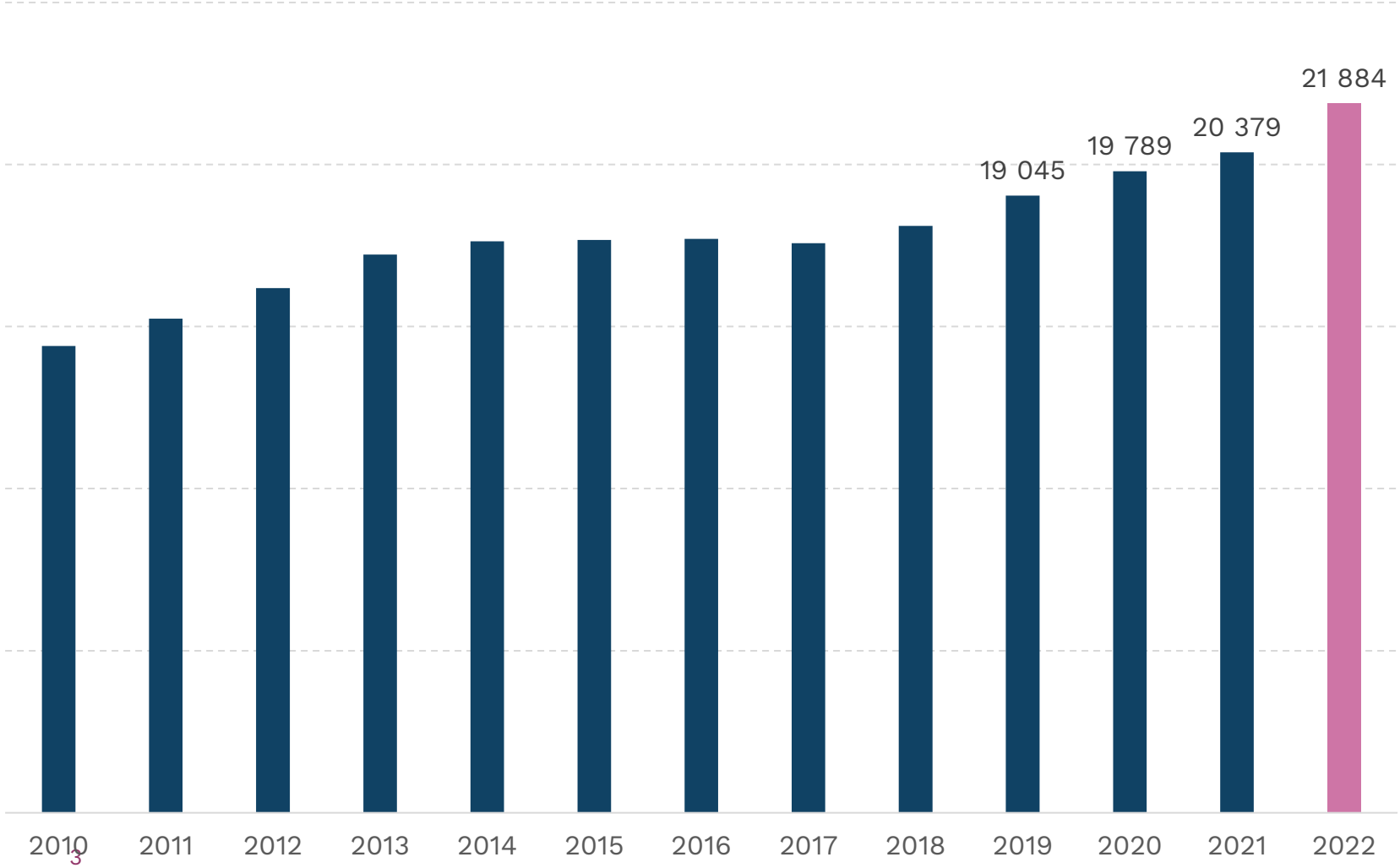

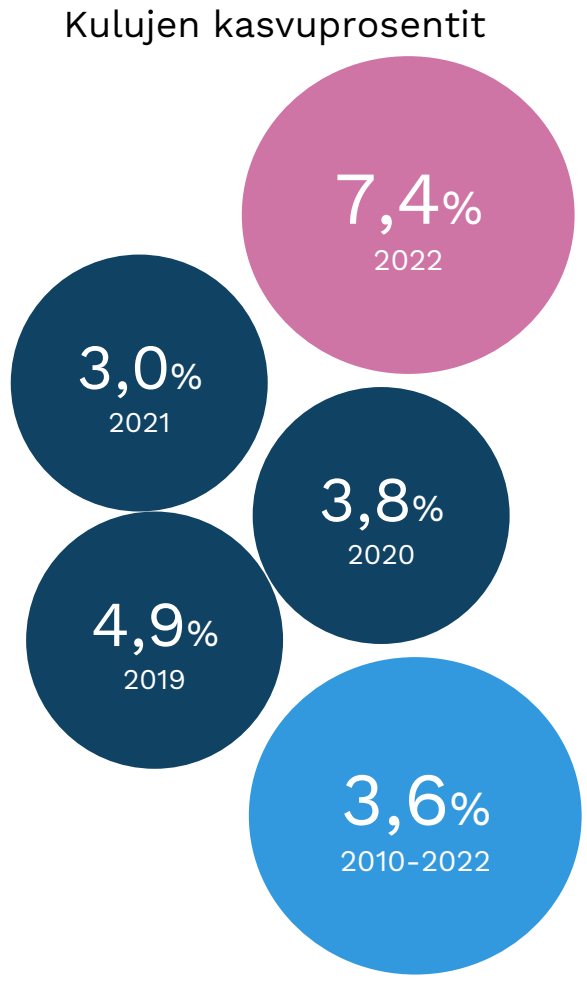

Sote ja pelastustoimen nettokäyttökulut. Vuodet 2021 ja 2022 sisältävät VM tekemät oikaisut. Lähde: Tilastokeskus, Valtiokonttori, VM

Syitä kulujen kasvun taustalla

Palkkaratkaisu 2022-2025

Kallis palkka-ratkaisu + palkkaohjelma. Joissakin sote-kuntayhtymissä palkkaharmoni-sointi tehty jo aikaisemmin.

Tukihenkilöstön lisääntynyt tarve

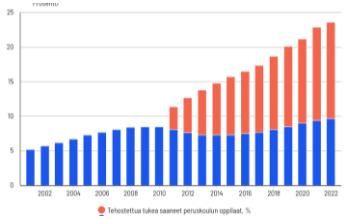

Esimerkiksi peruskoulun oppilaista 24 % sai tehostettua tai erityistä tukea vuonna 2022.

Hintatason nousu

Kuluttaja- ja tuottaja-hintojen nousu vuosina 2022 ja 2023 erittäin voimakasta.

Korkotason nousu

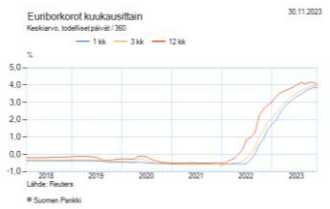

Markkinakorot lähtivät nousuun vuoden 2022 puolivälissä.

Hallituksen toimet palveluiden laadun parantamiseksi

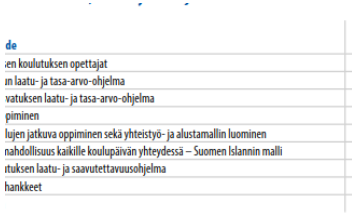

Valtion kehittämis-hankkeet, tulevaisuus-investoinnit yms. lisäävät kustannuksia.

Investointipaineet ja korjausvelka

Taustalla: maassamuutto, ilmaston-muutokseen vastaaminen, ikäluokkien pieneneminen, infran ikääntyminen

Lähde: Kuntaliitto

Järjestelmän kohtaanto-ongelma repesi sote-uudistuksessa

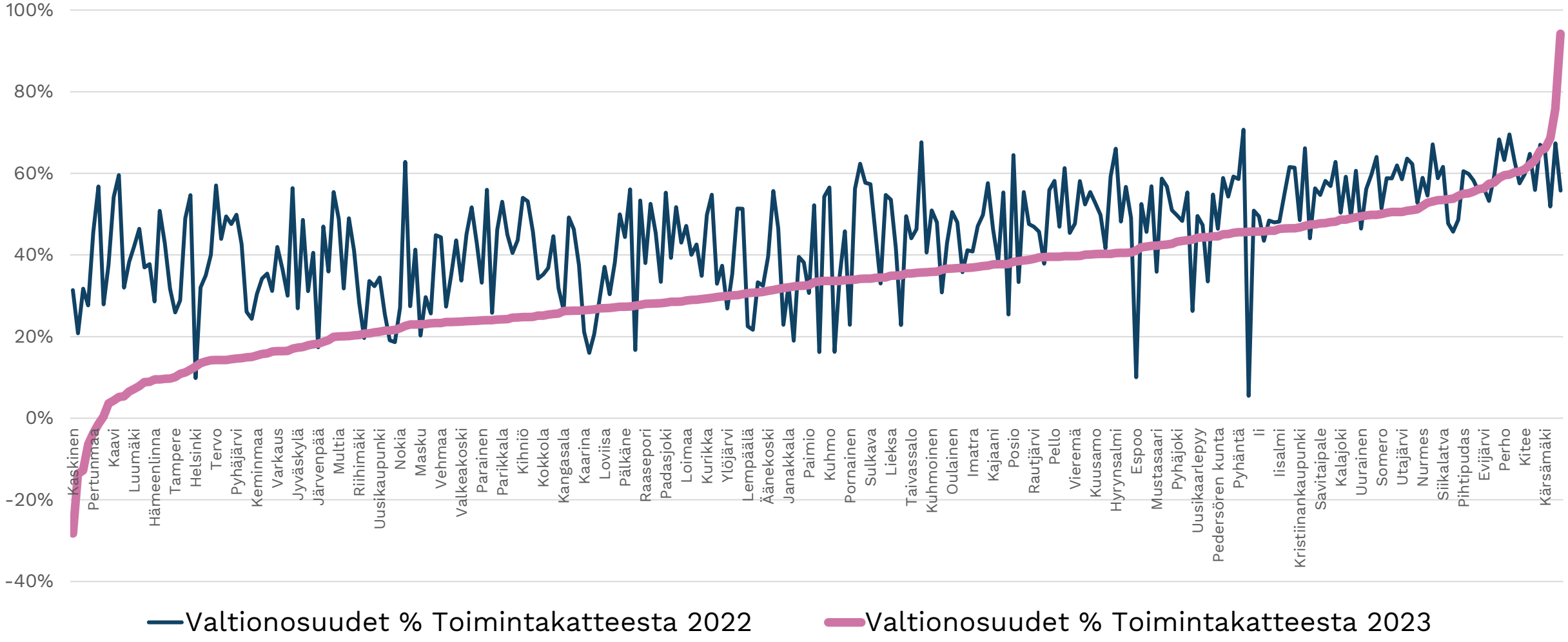

Lähde: Valtiokonttori, VM

Valtionosuusjärjestelmän kohtaanto-ongelma

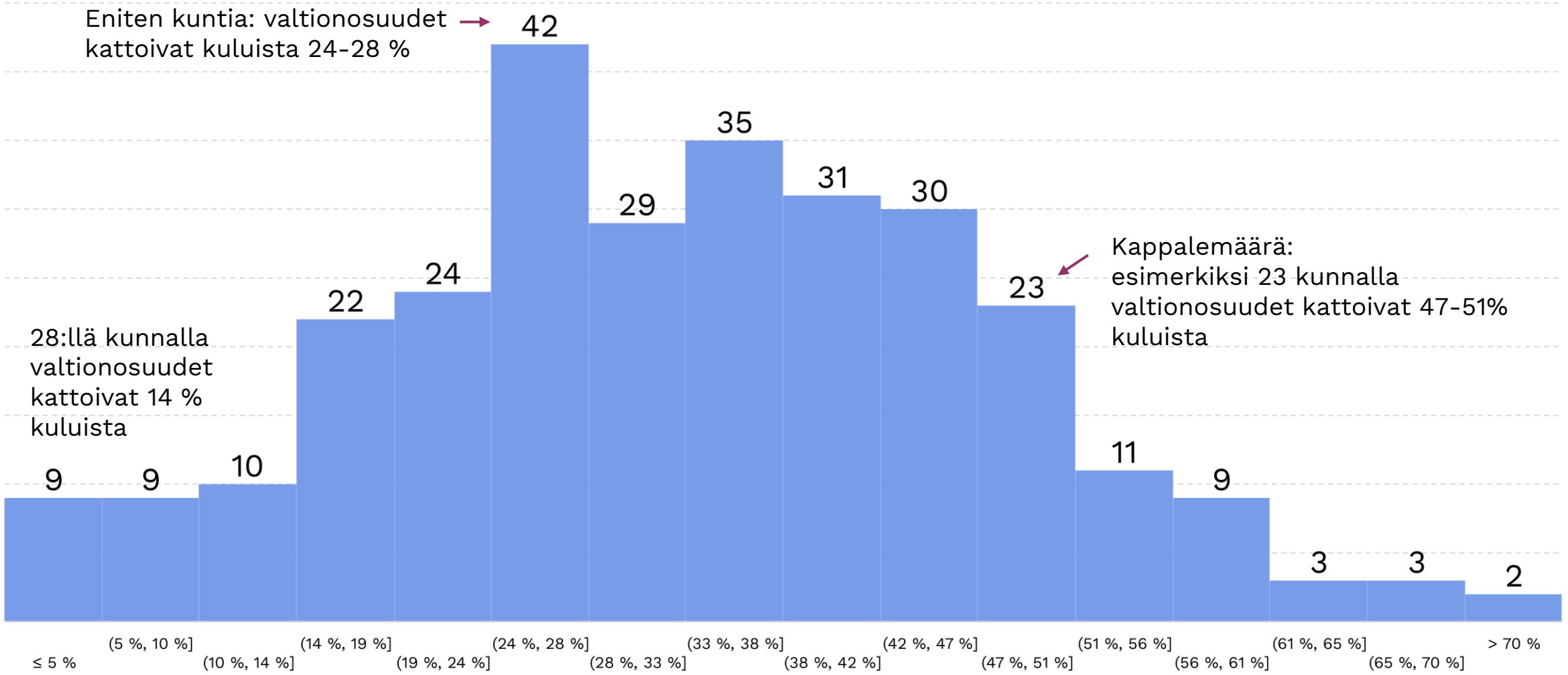

1) Vuoden 2023 valtionosuudet % toimintakatteesta. Lähde: Valtiokonttori, VM

Valtionosuusjärjestelmän kohtaanto-ongelma

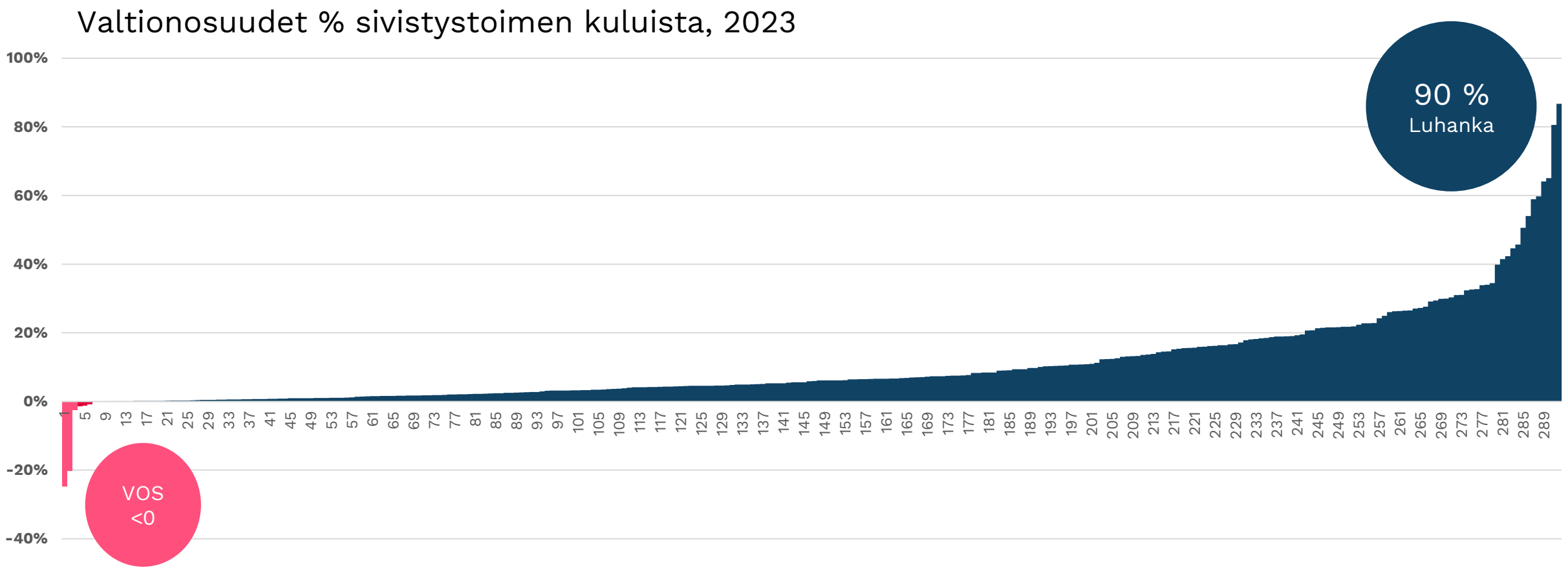

Lähde: Valtiokonttori, VM

Valtionosuudet kattavat sivistystoimen kustannuksia hyvin vaihtelevasti

Kunnat kuvassa väkiluvun mukaan pienimmästä suurimpaan

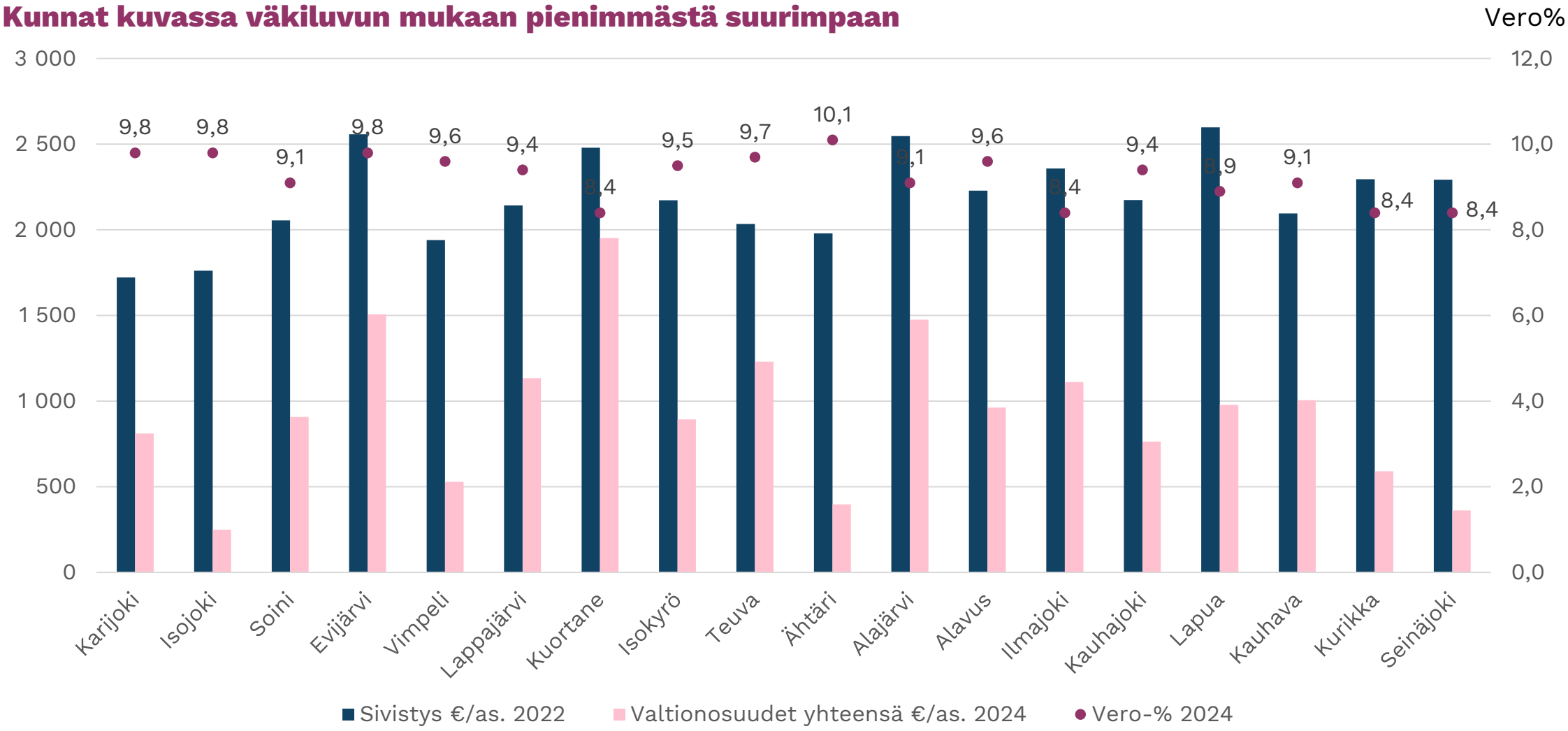

Lähde: Valtiokonttori, VM

Ääriesimerkit valtionosuuden kohtaanto-ongelmasta

Näillä kunnilla valtionosuudet kattoivat alle 5 % käyttökuluista.

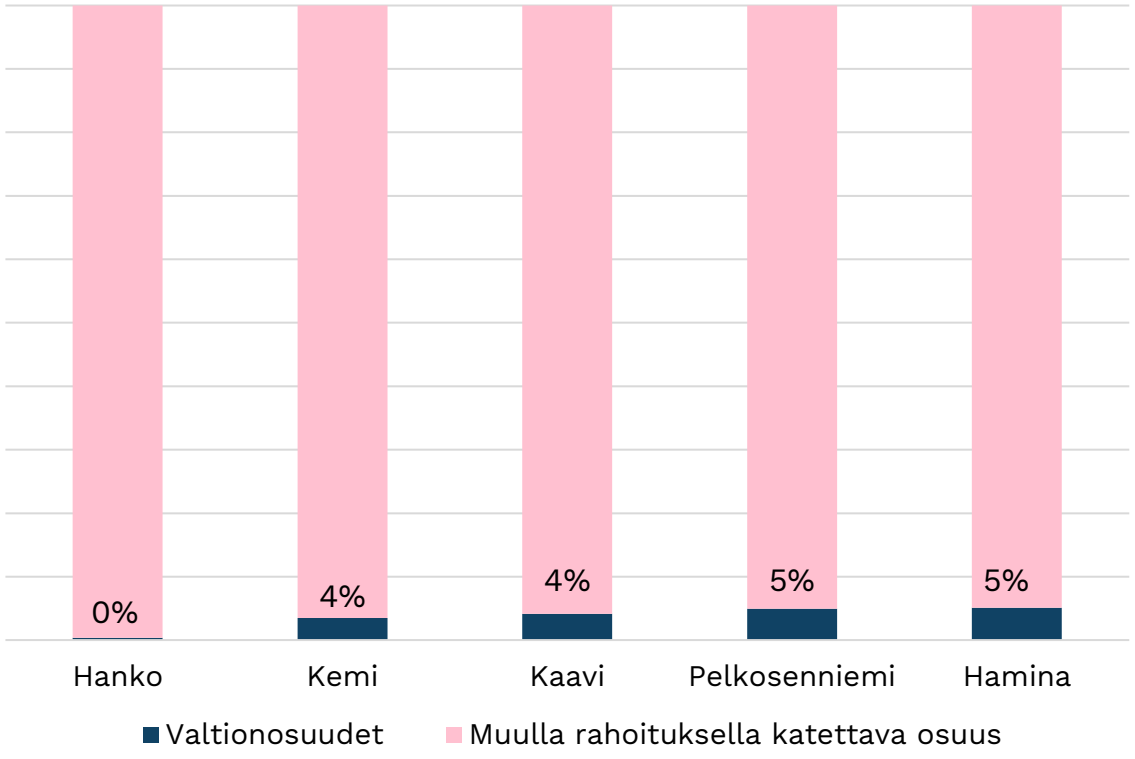

Näillä kunnilla valtionosuudet kattoivat yli 2/3 käyttökuluista.

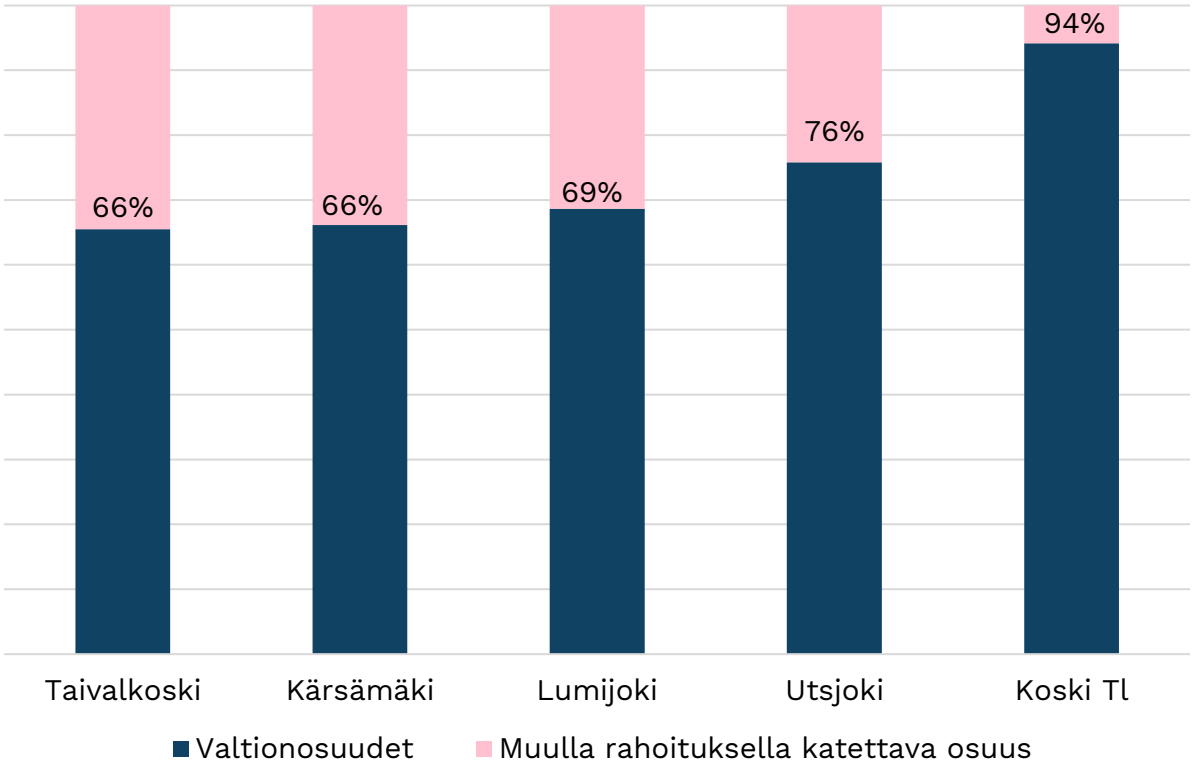

Vuoden 2023 valtionosuudet % toimintakatteesta

Lähde: Valtiokonttori, VM

Esimerkki

Valtionosuuksien (€/as) vaihtelu suurta Kauniaisten vertailujoukossa

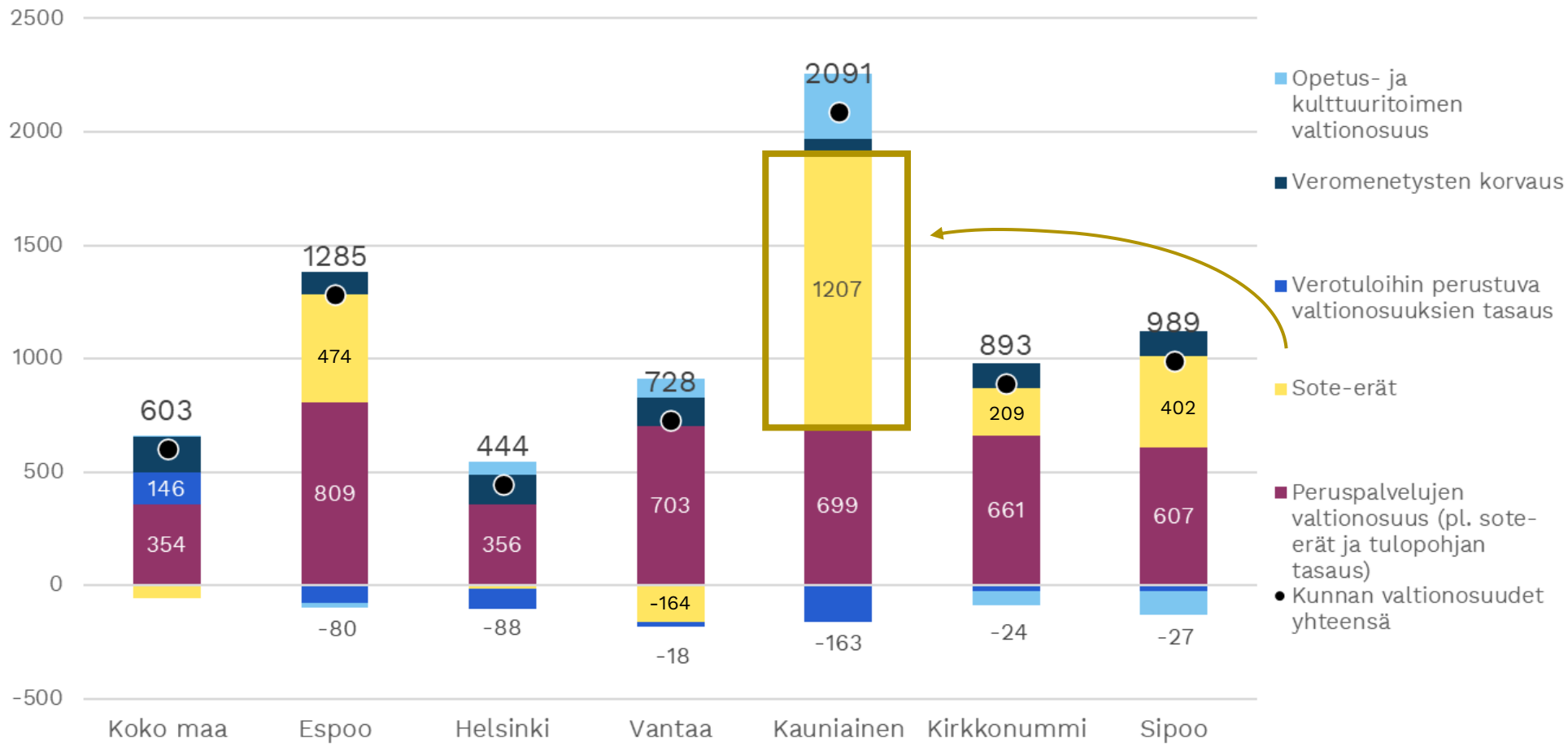

Lähde: Valtiokonttori, VM

Sote-siirtolaskelmien lopputarkistus yllätti kuntakentän

Nettokulut kasvoivat alkuperäiseen siirtolaskelmaan nähden: 650 m€

Tästä kasvaneet verotulot kattoivat: 160 m€

> Loppu peritään ylimääräisenä vos-lisävähennyksenä: 500 m€

...jonka lisäksi vuosien 2023 ja 2024 valtionosuuksia oikaistaan takautuvasti vuosina 2025-2027: -270 m€ per vuosi

Lähde: VM, Kuntaliitto

Kuntien valtionosuudet vuosina 2023–2027

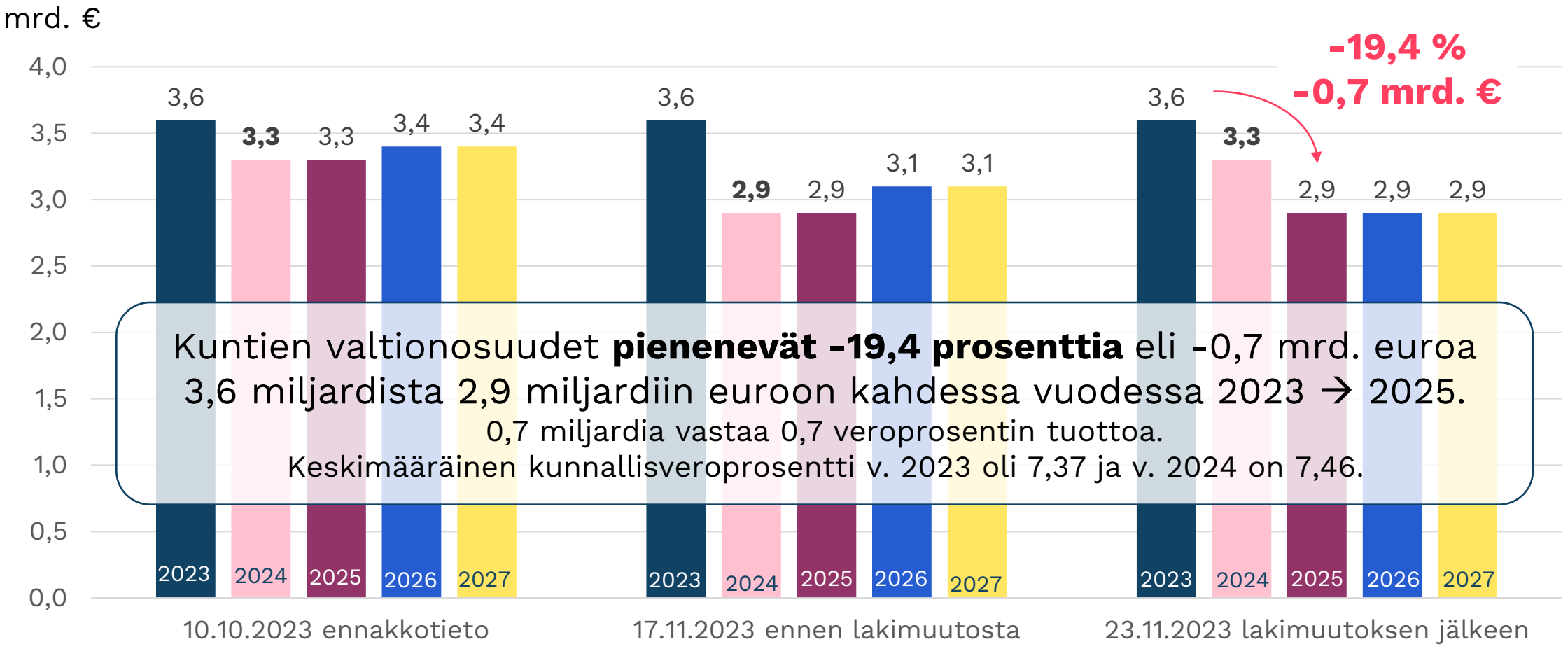

Luvut eivät sisällä TE-uudistuksen vaikutusta 2025 alkaen tai muita laskentatekijöiden muutoksia

Lähde: VM, Kuntaliitto

Valtion rahoitusosuus peruspalveluihin historiallisen alhaisella tasolla

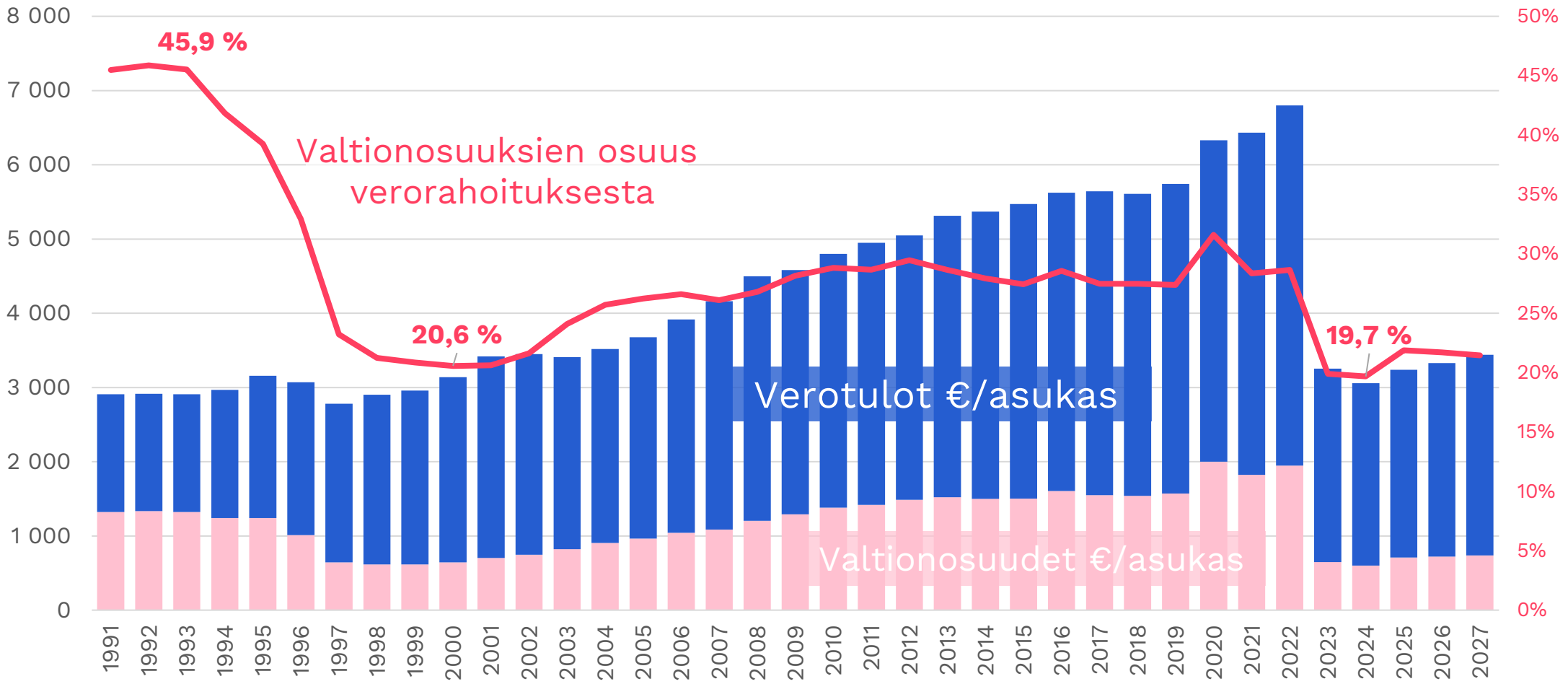

Lähde: VM, Kuntaliitto